

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 038 425 48 88
overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

H.J. van Gelder
Oeverweg 2
8355 VC GIETHOORN

Inlichtingen bij
Nicole Schuurmans
telefoon 038 499 84 36
N.Schuurmans@overijssel.nl

KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Onderwerp: Vergunning Wet natuurbescherming

Geachte heer/mevrouw Van Gelder,

Datum
31-10-2018

Kenmerk
2018/0428990

Pagina
1

Uw brief

Uw kenmerk

Zaaknummer
4998240

U heeft een verzoek tot het wijzigen van uw vergunning op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel Natura 2000-gebieden (verder Wnb – Natura 2000-gebieden) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 25 juni 2018¹ ontvangen. De aanvraag betreft het inwerking hebben van een rundveehouderij aan de Oeverweg 2 in Giethoorn. In deze brief geven wij onze voorgenomen beslissing weer.

Ontwerpbesluit

Wij hebben het voornemen om uw vergunning² voor de locatie Oeverweg 2 in Giethoorn te wijzigen, zoals aangevraagd.

De motivering voor ons besluit is in bijlage 2 (overwegingen) en bijlage 3 (bijlage AERIUS Register³) weergegeven.

De volgende stukken van de aanvraag maken onderdeel uit van de ontwerp-vergunning:

- berekening AERIUS Register (AERIUS kenmerk RUZPs1Ec9Gp, bijlage 3);
- berekening van het projecteffect (kenmerk RqZjdpn757Z7, bijlage 4);
- technische tekening beoogde situatie vergunningaanvraag van 4 juni 2018, gewijzigd op 14 juni 2018, ons kenmerk 2018/0428989.

De definitieve vergunning wordt verleend voor onbepaalde tijd.

Voorschriften

Wij verbinden aan de vergunning voorschriften. Deze zijn in bijlage 1 weergegeven.

Met het in werking treden van de nieuwe natuurvergunning vervangt die de (oude) natuurvergunning⁴. Zodra de nieuwe natuurvergunning onherroepelijk is geworden, vervalt de (oude) natuurvergunning van 29 juni 2015 met 2015/0191565.

¹ EDO-kenmerk 2018/033549

² Op basis van art. 2.7, tweede lid wet natuurbescherming

³ Datum berekening 31 juli 2018 met AERIUS kenmerk RUZPs1Ec9Gp

⁴ Natuurvergunning van 29 juni 2015 met kenmerk 2015/0191565

Bijlagen

Datum verzending

Ontwikkeling moet binnen twee jaar zijn gerealiseerd

Naast de voorschriften gelden tevens de uitgangspunten uit de beleidsregel Natuur⁵ voor de toedeling van de vrij beschikbare ontwikkelruimte (segment 2). Daarin is onder andere vastgelegd dat het project of de andere handeling, waarvoor ontwikkelruimte is toegedeeld, binnen twee jaar moet zijn gerealiseerd of verricht. De termijn van twee jaar gaat lopen op het moment dat het besluit onherroepelijk is.

Als het project of de andere handeling niet binnen die termijn (volledig) is gerealiseerd of verricht kunnen Gedeputeerde Staten de vergunning intrekken of wijzigen. De bevoegdheid hiertoe is vastgelegd in het Besluit natuurbescherming, in combinatie met onze beleidsregel⁶.

Leges

U bent voor het in behandeling nemen van uw aanvraag leges verschuldigd⁷. De hoogte van de leges zijn afhankelijk van het uiteindelijke besluit.

Tot slot

Heeft u nog vragen naar aanleiding van ons voorgenomen besluit, dan kunt u bellen met Nicole Schuurmans. Zij is te bereiken via telefoonnummer 038 499 84 36.

Datum

31-10-2018

Kenmerk

2018/0428990

Pagina

2

Uw brief

Uw kenmerk

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

Bijlagen:

Bijlage 1 Voorschriften

Bijlage 2 Overwegingen bij het besluit

Bijlage 3 Bijlage bij het besluit, AERIUS Register, kenmerk RUZPs1Ec9G9p

Bijlage 4 AERIUS berekening van het projecteffect, kenmerk RqZjdpn757Z7

Bijlage 5 Gebiedsbeschrijving en instandhoudingsdoelen 'De Wieden'

Afschriften

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van Steenwijkerland;
- Eelerwoude bv, t.a.v. de heer J.C. Vijfhuizen;
- Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland;
- Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe;
- Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân.

⁵ Besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel van 5 juli 2016 met kenmerk 2016/0176578

⁶ Art. 2.7, vierde lid, Besluit natuurbescherming i.c.m. art. 2.2.2, tweede lid van de Beleidsregel Natuur.

⁷ Belastingverordening Overijssel

Reageren op het ontwerpbesluit?

Uniforme openbare voorbereidingsprocedure van toepassing

Dit betekent onder andere dat alleen een belanghebbende gedurende een periode van zes weken zienswijzen naar voren kan brengen over ontwerpbesluiten. Op de voorbereiding en bekendmaking van beslissingen over activiteiten met effecten op Natura 2000-gebieden op basis van de Wet natuurbescherming (art. 2.7, tweede lid) heeft Gedeputeerde Staten van onze provincie de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (UOV) van toepassing verklaard.

Hoe kunt u uw zienswijze indienen?

Bent u belanghebbend en bent u het niet eens met ons voorgenomen besluit? Dan kunt u een zienswijze indienen bij Gedeputeerde Staten van Overijssel. Dat kan tijdens de periode van terinzage legging. Wij ontvangen uw zienswijze graag schriftelijk en voorzien van uw handtekening. Alleen een belanghebbende die op het ontwerp van een besluit een zienswijze heeft ingediend, kan later tegen dat besluit beroep instellen bij de Rechtbank Overijssel (tenzij hem geen verwijt kan worden gemaakt van het niet indienen van een zienswijze).

Datum

31-10-2018

Kenmerk

2018/0428990

Pagina

3

Schriftelijk

Vermeldt u bij uw zienswijze duidelijk op welk voorgenomen besluit uw zienswijze betrekking heeft. Stuur uw schriftelijke zienswijze uiterlijk 6 weken na de eerste dag van de terinzagelegging naar:

Provincie Overijssel, team vergunningen, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.

Uw brief

Beroep tegen definitief besluit

Belanghebbenden die hun zienswijze bij het ontwerpbesluit naar voren hebben gebracht of belanghebbenden aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten dat zij daarop geen zienswijze naar voren hebben gebracht, kunnen later beroep tegen het definitieve besluit indienen.

Uw kenmerk

BIJLAGE 1 - VOORSCHRIFTEN

Moet u volgens voorschriften iets melden of contact opnemen met het bevoegd gezag? Geeft u dan altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming – Natura 2000-gebieden, de naam van de locatie van het bedrijf en ons kenmerk van dit besluit. Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek bestemd is. Het meldpunt is bereikbaar via de telefoon onder nummer 038 425 24 23 of via het e-mailadres meldpunt@overijssel.nl.

Aan deze vergunning zijn de volgende voorschriften verbonden:

1. Na wijziging mogen op het bedrijf maximaal de volgende diercategorieën en aantallen aanwezig zijn binnen de daarvoor aangegeven stallen en stalsystemen:

Aangevraagde diercategorieën en stalsystemen:

Stalnr	Diercategorie	Aantal dieren	Rav-code
Bron 1	Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar. BWL 2015.05	200	A 1.28
Bron 2	Rundvee; vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	65	A 3.100
	Schapen; schapen ouder dan 1 jaar inclusief lammeren tot 45 kg	50	B 1.100
	Rundvee; fokstieren en overig rundvee ouder dan 2 jaar	15	A 7.100

Datum

31-10-2018

Kenmerk

2018/0428990

Pagina

4

Uw brief

Uw kenmerk

Bijlage 2 - Overwegingen bij het besluit

Het besluit bestaat uit de vergunning en voorschriften. In deze bijlage zijn de overwegingen bij het besluit opgenomen. Het besluit en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De overwegingen zijn als volgt opgebouwd:

A	WEERGAVE VAN DE FEITEN	7
A1	Vergunningaanvraag	7
A1.1	Projectomschrijving	7
A1.2	Periode	7
A1.3	Onderliggende documenten	7
A1.4	Aanvullende gegevens	8
A2	Bevoegdheid	8
A2.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	8
A3	Procedure	8
A3.1	Overeenstemming andere provincie	8
A3.2	Adviesverzoek aan gemeente	8
A4	Toetsingskader Natura 2000-gebieden	9
A4.1	Wettelijke regels	9
A4.1.1	Programma Aanpak Stikstof 2015-2021 (PAS)	9
A4.2	Provinciaal beleid	10
A4.2.1	Omgevingsverordening Overijssel 2017	11
A4.2.2	Beleidsregel Natuur Overijssel 2017	11
	Toedeling ontwikkelingsruimte PAS voor segment 2	11
	Extra regels bij agrarische activiteiten	12
A5	Vergunningplicht	12
B	TOETSING NATURA 2000-GEBIEDEN	13
B1	Inhoudelijke beoordeling Natura 2000-gebieden	13
B1.1	Uitgangspunten aanvraag	13
B1.2	Effecten stikstofdepositie op gebieden opgenomen in het PAS	13
B1.3	Beleidsregel Natuur Overijssel 2017 – agrarische activiteiten	14
B1.4	Effect op gebieden die niet zijn opgenomen in het PAS	14
B1.6	Toetsing overige effecten	15
B1.6.1	Beschrijving van overige effecten	15
B1.6.2	Toetsing van de effectenbeoordeling	15

Datum
31-10-2018
Kenmerk
2018/0428990
Pagina
5
Uw brief
Uw kenmerk

B1.6.3 Tussenconclusie overige effecten.....	15
B1.7 Eindconclusie toetsing	15
C SLOTCONCLUSIE	16
BIJLAGE 3 - Bijlage bij besluit – AERIUS Register (kenmerk RUZPs1Ec9Gp)	17
BIJLAGE 4 – AERIUS berekening projecteffect (kenmerk RqZjdpn757Z7)	18
BIJLAGE 5 - Instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebied.....	19

Datum

31-10-2018

Kenmerk

2018/0428990

Pagina

6

Uw brief

Uw kenmerk

A WEERGAVE VAN DE FEITEN

A1 Vergunningaanvraag

A1.1 Projectomschrijving

U vraagt een vergunningswijziging aan in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) voor het onderdeel Natura 2000-gebieden. Voor uw bedrijf is op 29 juni 2015 een vergunning in het kader van de Wnb afgegeven. Als referentiesituatie gaat u uit van deze vergunning. Ten opzichte van deze referentiesituatie vindt er een wijziging in dierenaantallen plaats. Om het gewenste aantal dieren te kunnen huisvesten wordt er een nieuwe jongveestal gebouwd.

Diercategorieën en stalsystemen:

Stalnr	Diercategorie	Rav-code	Aantal dieren vergund	Aantal dieren gewenst
Bron 1	Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar. BWL 2015.05	A 1.28	-	200
	Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	A 1.100	140	-
	Rundvee; vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	A 3.100	50	-
Bron 2 (1)	Rundvee; vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	A 3.100	-	65
	Schapen; schapen ouder dan 1 jaar inclusief lammeren tot 45 kg	B 1.100	-	50
	Rundvee; fokstieren en overig rundvee ouder dan 2 jaar	A 7.100		15
Bron 2 (2)	Rundvee; vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	A 3.100	10	-

Een overzicht van de aangevraagde situatie is in bijlage 3⁸ als situatie 2 weergegeven.

A1.2 Periode

De vergunning wordt aangevraagd voor onbepaalde tijd.

A1.3 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- aanvraagformulier;
- projectomschrijving;
- gedateerde en ondertekende machtiging;
- technische tekening gewenste situatie;
- milieuvergunningen;
- historie tekeningen;
- leaflet MeadowFloor;
- effectenbeoordeling De Wieden;
- AERIUS verschilberekening, kenmerk RiFnTPqDJvQ4;
- AERIUS verschilberekening, kenmerk RUZPs1Ec9Gp;
- AERIUS berekening gewenste situatie, kenmerk RV4MN30GV11i;
- AERIUS berekening gewenste situatie, kenmerk RqZjdpn757Z7.

⁸ Document AERIUS Register, bijlage bij besluit, AERIUS kenmerk RUZPs1Ec9Gp

A1.4 Aanvullende gegevens

Op 2 juli 2018 zijn aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens zijn op 3 juli 2018 om 9:14 ontvangen en ingeboekt onder nummer 2018/0345322.

A2 Bevoegdheid

A2.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden (hoofdzakelijk) plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁹. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Bij ons besluit nemen we tevens de gevolgen voor Natura 2000-gebieden mee die buiten onze provinciegrens liggen. Het gaat daarbij om gebieden in andere provincies (Wnb, art. 1.3, derde lid) en/of buiten Nederland.

Datum

31-10-2018

Kenmerk

2018/0428990

Pagina

8

Uw brief

A3 Procedure

De vergunningprocedure is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

Gedeputeerde Staten van onze provincie hebben de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (UOV) van toepassing verklaard¹⁰ voor besluiten op basis van de Wnb (art. 2.7, tweede lid).

A3.1 Overeenstemming andere provincie

De effecten van stikstofdepositie vanuit uw bedrijf hebben ook invloed op Natura 2000-gebieden die op het grondgebied van provincie Gelderland, Drenthe en Fryslân liggen. Om vergunning te verlenen is overeenstemming met Gedeputeerde Staten van deze provincies noodzakelijk.

Gedeputeerde Staten van provincie Gelderland¹¹, Drenthe¹² en Fryslân hebben ingestemd met ons voornemen om voorliggende vergunning te verlenen.

A3.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van Steenwijkerland gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

⁹ Besluit natuurbescherming, art. 1.3, eerste lid

¹⁰ GS-besluit van 13 december 2016, ons kenmerk 2016/0490877

¹¹ Brief van 24 januari 2017 met kenmerk 2015-009247 (ons kenmerk 2017/0023276)

¹² Brief van 26 januari 2017 met kenmerk 4/VTH/2017000211 (ons kenmerk 2017/0027314)

A3.3 Relevante overige besluiten

Wij wijzen u erop, dat er ook andere besluiten nodig zijn, voordat u de voorgenomen activiteiten uitvoert. Voor zover wij weten gaat het om de volgende besluiten:

Naam wet en van toepassing zijnde artikel	Bevoegd bestuursorgaan en adres
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, artikel 2.1	Gemeente Steenwijkerland contactadres: Postbus 162, 8330 AD Steenwijk
Wet natuurbescherming, onderdeel soorten	Provincie Overijssel contactadres: Postbus 10078, 8000 GB Zwolle e-mail: postbus@overijssel.nl

Uw aanvraag omvat fysieke ingrepen op uw bedrijf, zoals de bouw van een stal voor jongvee. Het is niet uit te sluiten dat u tijdens de uitvoering te maken krijgt met beschermde soorten. In uw aanvraag geeft u hierover geen informatie. Wij wijzen u erop dat u mogelijk ook een ontheffing nodig heeft van de verbodsbepalingen voor soorten uit de Wnb (art. 3.1 tot en met 3.10). Wij zijn vanaf 1 januari 2017 ook voor dat onderdeel bevoegd. Als u denkt dat u ook een ontheffing moet hebben kunt u contact met ons opnemen (natuurtelefoon 038 499 76 20).

Datum

31-10-2018

Kenmerk

2018/0428990

Pagina

9

Uw brief

Uw kenmerk

A4 Toetsingskader Natura 2000-gebieden

Een vergunning kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

A4.1 Wettelijke regels

Een verzoek om een vergunning beoordelen wij op basis van de regels uit hoofdstuk 2, paragraaf 2.3 van de Wnb. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Naast de Wnb zijn tevens het Besluit natuurbescherming (titel 2.2) en de Regeling natuurbescherming (hoofdstuk 2) van belang. Daarin zijn de regels voor de uitvoering van het Programma Aanpak Stikstof opgenomen.

A4.1.1 Programma Aanpak Stikstof 2015-2021 (PAS)

In de Wnb ligt de wettelijke grondslag voor een programmatische aanpak verankerd. Het landelijke Programma Aanpak Stikstof (verder het PAS) is daar een voorbeeld van.

Dit programma is een instrument om Natura 2000-doelstellingen te realiseren en tegelijk ruimte te scheppen voor bestaande en nieuwe economische ontwikkelingen. De aanpak voorziet er in dat telkens voor een periode van zes jaar een programma wordt vastgesteld dat concrete maatregelen bevat om de stikstofdepositie terug te dringen, negatieve effecten van stikstof te voorkomen en waar nodig natuurherstel te realiseren. Het vastgestelde PAS bevat twee sporen. Het ene spoor voorziet in landelijke brongerichte maatregelen die de emissie van stikstof reduceert. Het tweede spoor bestaat uit de gebiedspecifieke natuurherstelmaatregelen die leiden tot een verbetering van de veerkracht van de Natura 2000-gebieden.

Door (eerder) vastgesteld beleid is er sprake van een trendmatige daling van stikstofdepositie. Hierdoor biedt het PAS ruimte voor economische ontwikkelingen die stikstofdepositie veroorzaken op Natura 2000-gebieden. Deze zogenaamde depositieruimte is allereerst beschikbaar voor autonome ontwikkelingen. Daarnaast is er ruimte beschikbaar voor projecten en andere handelingen waarvan de veroorzaakte stikstofdepositie onder de grenswaarde blijft (Besluit

natuurbescherming, titel 2.2). Het overige gedeelte van de depositieruimte is beschikbaar als 'ontwikkelingsruimte' voor (deels prioritaire) projecten en andere handelingen. Ontwikkelingsruimte wordt in toedelingsbesluiten toegekend. Dat kan onder andere in een vergunning op grond van de Wnb (art. 2.7, tweede lid) of een omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Ontwikkelingsruimte en feitelijk gebruik

Voor bestaande projecten en andere handelingen kan alsnog vergunning worden verleend als deze aan enkele voorwaarden voldoen¹³. Er kan toestemming worden verleend voor stikstofdepositie boven de grenswaarde die ten hoogste feitelijk werd veroorzaakt vóór 1 januari 2015. Meer in het bijzonder gaat het om stikstofdepositie die in één kalenderjaar in de periode van 1 januari 2012 tot en met 31 december 2014 ten hoogste werd veroorzaakt. Deze depositie moet wel passend zijn binnen de kaders van een milieuvergunning¹⁴ die geldend was op 1 januari 2015. Met deze feitelijke stikstofdepositie is rekening gehouden in het PAS. Deze gegevens hebben mede als uitgangspunt gediend voor de passende beoordeling, die voor het PAS is opgesteld. Hierdoor is voor deze activiteiten toedeling van ontwikkelingsruimte niet nodig.

Datum

31-10-2018

Kenmerk

2018/0428990

Pagina

10

Uw brief

Uw kenmerk

Projecten en andere handelingen, die leiden tot een toename van stikstofdepositie boven de grenswaarde, hebben voor de uitvoering een vergunning nodig. In de vergunning kan het bevoegd gezag ontwikkelingsruimte toedelen. Voor de bepaling van de benodigde ontwikkelingsruimte zijn in de 'Regeling natuurbescherming' de uitgangspunten weergegeven. Aanvullend aan deze uitgangspunten hebben provincies regels opgesteld voor de toedeling van vrije ontwikkelingsruimte, het zogenoemde segment 2.

Programma aanpak stikstof is passend beoordeeld

Het PAS is passend beoordeeld. De passende beoordeling bestaat uit een generiek deel (bronmaatregelen, monitoring, etc.) en uit gebiedsanalyses. Voor elk Natura 2000-gebied, dat in het programma is opgenomen, is zo'n gebiedsanalyse opgesteld. De gebiedsanalyses vormen de ecologische onderbouwing dat met het programma de stikstofgevoelige Natura 2000-doelstellingen (op termijn) gerealiseerd worden. Bovendien blijkt hieruit dat dit samen kan gaan met ontwikkelingsruimte voor economische ontwikkelingen. In de gebiedsanalyses is verzekerd dat door de uitvoering van een gebalanceerd en robuust pakket aan herstelmaatregelen, er in de eerste programmaperiode geen verslechtering optreedt van alle stikstofgevoelige habitattypen en habitats van soorten. Bij deze beoordeling is uitgegaan van de achtergrondwaarden van 2014. In deze achtergrondwaarden zijn alle voor de aanvang van het programma feitelijke emissies verdisconteerd, zoals blijkt uit de grootschalige concentratie en depositiekaarten Nederland (GCN en GDN).

In deze passende beoordeling is vastgesteld dat uitvoering van het programma geen risico vormt voor de instandhoudingsdoelstellingen van individuele Natura 2000-gebieden, opgenomen binnen het PAS¹⁵.

A4.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening (hoofdstuk 7). Daarnaast maken de voorwaarden in de Beleidsregel Natuur Overijssel 2017 onderdeel uit van ons

¹³ Art. 2.4, vijfde lid, Regeling natuurbescherming

¹⁴ Wij bedoelen hiermee zowel een omgevingsvergunning op basis van artikel 2.1, eerste lid, onderdeel e of i, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, dan wel een op 1 januari 2015 geldende melding Activiteitenbesluit, vergunning of melding krachtens de Wet milieubeheer of de Hinderwet.

¹⁵ Programma aanpak stikstof 2015 – 2021, gewijzigd na partiële herziening op 18 december 2017, bijlage 2

toetsingskader. In onderstaande paragrafen zijn alleen de relevante onderdelen uit het provinciale beleid opgenomen.

A4.2.1 Omgevingsverordening Overijssel 2017

In onze omgevingsverordening¹⁶ hebben wij het weiden van vee vrijgesteld van vergunningplicht. Dit geldt ook voor het op of in de bodem brengen van meststoffen.

De vrijstelling van de vergunningplicht voor beweiden en bemesten is een voortzetting van de bestaande landelijke vrijstelling, zoals die was neergelegd in artikel 3a van het Besluit Vergunningen Natuurbeschermingswet 1998. De vrijstelling ziet op het weiden van alle soorten vee en het op of in de bodem brengen van meststoffen: dierlijke meststoffen, overige organische meststoffen en kunstmest.

In het programma aanpak stikstof 2015-2021 is rekening gehouden met de stikstofdepositie als gevolg van bestaande beweiding en bemesting. Rekening houdend met de uit te voeren maatregelen stellen we vast dat deze depositie niet leidt tot verslechtering van de kwaliteit van de stikstofgevoelige habitats en leefgebieden van soorten in de Natura 2000-gebieden die in het programma zijn opgenomen. Een verslechtering van de kwaliteit van habitats door beweiding of bemesting treedt niet op.

Datum

31-10-2018

Kenmerk

2018/0428990

Pagina

11

Uw brief

Uw kenmerk

A4.2.2 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

Toedeling ontwikkelingsruimte PAS voor segment 2

In onze beleidsregel¹⁷ hebben wij voor het toedelen van de vrij beschikbare ontwikkelingsruimte (segment 2) aan projecten en andere handelingen regels vastgesteld. Het betreft een set van gezamenlijke provinciale beleidsregels voor de verdeling van deze ontwikkelingsruimte. De regels hebben tot doel om de toedeling ontwikkelingsruimte eenvoudig en eerlijk uit te voeren. Verder voorkomen ze dat enkele aanvragers in één keer de beschikbare ontwikkelingsruimte verbruiken. Bovendien moeten de regels voorkomen dat er ongelijkheid ontstaat tussen provincies.

Aanvragen voor ontwikkelingsruimte toetsen we aan de volgende beleidsregels (art. 2.2.2):

1. Per PAS-programmaperiode wordt bij een toestemmingsbesluit aan een activiteit niet meer dan 3 mol stikstof per hectare per jaar aan ontwikkelingsruimte toegedeeld. De uitgifte van maximaal 3 mol N/ha/jr geldt alleen voor hexagonen waar sprake is van een overbelasting aan stikstof of een dreigende overbelasting¹⁸. Er is sprake van een dreigende overbelasting als de achtergronddepositie nog slechts 70 mol N/ha/jr of lager is onder de kritische depositiewaarde van het betreffende habitat of leefgebied. Voor landbouw, industrie, infrastructuur of voor het gebruik van gemotoriseerd voertuigen voor wedstrijden geldt deze waarde in cumulatie met eerdere gemelde of vergunde activiteiten voor hetzelfde bedrijf binnen één PAS-programmaperiode.
2. De activiteit, waarvoor ontwikkelingsruimte is toegedeeld, moet binnen twee jaar zijn gerealiseerd. Daarbij geldt als starttijdstip de datum waarop het besluit onherroepelijk is geworden. Na twee jaar kunnen wij het vastgestelde toestemmingsbesluit (gedeeltelijk) intrekken of wijzigen. Als het om een omgevingsvergunning gaat kunnen wij het college van burgemeester en wethouders verzoeken het toestemmingsbesluit (gedeeltelijk) in te trekken of wijzigen.

¹⁶ Provinciaal blad, nummer 1927, gepubliceerd op 28 april 2017

¹⁷ Besluit van 25 oktober 2016 met kenmerk 2016/0298482, inwerkingtreding op 1 januari 2017. Titel 2.2 en 2.3

¹⁸ Besluit van 18 juli 2017 met kenmerk 2017/0270317, inwerkingtreding op 1 september 2017

3. Voor de toedeling van ontwikkelingsruimte geldt een landelijke volgorde van ontvangst van een volledige en ontvankelijke aanvraag. Bij binnenkomst via de post geldt het tijdstip van 12.00 uur.

Extra regels bij agrarische activiteiten

Aanvullend aan deze landelijke regels hebben we in de beleidsregel twee extra regels¹⁹ opgenomen. Deze regels zijn opgenomen om te voorkomen dat ontwikkelruimte oneigenlijk wordt gebruikt en niet beschikbaar is voor andere ondernemers. De aanvullende regels zijn:

1. er wordt geen toestemming verleend voor de oprichting, vervanging of uitbreiding van dierenverblijven van landbouwhuisdieren als de emissiewaarde per dierplaats van dat huisvestingsstelsel hoger is dan vermeld in het Besluit emissiearme huisvesting²⁰.
2. Wij delen alleen ontwikkelruimte toe als de emissiewaarde per dierplaats van de aangevraagde huisvestingsstelsels van landbouwhuisdieren lager of gelijk is aan de waarde in het Besluit emissiearme huisvesting²¹.

Deze aanvullende regels passen we toe op aanvragen die vanaf 1 januari 2017 worden ingediend²². Ze zijn alleen van toepassing als er sprake is van bouw of verbouw van diervverblijven, waar het Besluit emissiearme huisvesting op van toepassing is.

Datum

31-10-2018

Kenmerk

2018/0428990

Pagina

12

Uw brief

Uw kenmerk

A5 Vergunningplicht

De aangevraagde activiteit heeft mogelijk negatieve effecten op Natura 2000-gebieden. Het gaat daarbij uitsluitend om effecten door de uitstoot van stikstofhoudende gassen (ammoniak).

Bij effecten door stikstofhoudende gassen is het artikel over de vrijstelling van de vergunningplicht (Wnb, art. 2.9, vijfde lid) belangrijk. De uitwerking van dat artikel is opgenomen in het Besluit natuurbescherming en de Regeling natuurbescherming.

In hoofdstuk 2 van het Besluit natuurbescherming is aangegeven dat het verbod, bedoeld in art. 2.7, tweede lid, niet van toepassing is als een project of andere handeling de grenswaarde van 1 mol stikstof per hectare per jaar niet overschrijdt²³. Deze algemene grenswaarde wordt verlaagd naar 0,05 mol stikstof per hectare per jaar als blijkt dat voor een hectare van een stikstofgevoelig habitat nog 5% of minder van de depositieruimte voor grenswaarden beschikbaar is²⁴. Voor prioritaire projecten en projecten die alleen invloed hebben op gebieden die geen onderdeel zijn van het PAS blijft de grenswaarde van 1 mol stikstof per hectare per jaar gelden²⁵.

Van de Natura 2000-gebieden waarop uw bedrijf invloed heeft is voor meerdere gebieden de grenswaarde aangepast naar 0,05 mol stikstof per hectare per jaar. Deze aanpassing per gebied is in de Staatscourant gepubliceerd. Voor de datum van deze aanpassing verwijzen wij naar de website van BIJ12²⁶.

De berekening in AERIUS van de beoogde situatie toont aan dat de depositie die uw activiteit veroorzaakt boven de grenswaarde ligt. Hierdoor is voor die activiteit een vergunning nodig.

¹⁹ Beleidsregel Natuur Overijssel 2017, artikel 2.3.1 en artikel 2.3.2

²⁰ Besluit houdende regels ter beperking van de emissie uit huisvestingssystemen voor landbouwhuisdieren, inclusief Bijlage 1

²¹ Besluit houdende regels ter beperking van de emissie uit huisvestingssystemen voor landbouwhuisdieren, inclusief Bijlage 1

²² Besluit van 18 april 2017 met kenmerk 2017/0117725

²³ Besluit natuurbescherming, artikel 2.12, eerste lid.

²⁴ Besluit natuurbescherming, artikel 2.12, tweede lid.

²⁵ Besluit natuurbescherming, artikel 2.12, zevende lid.

²⁶ <http://pas.bij12.nl/content/mededeling-over-de-ruimte-voor-meldingen>

Voor de activiteit geldt de vergunningplicht in het kader van art. 2.7, tweede lid Wnb. Uit de toetsing moet blijken of een vergunning voor de aangevraagde activiteiten mogelijk is.

B TOETSING NATURA 2000-GEBIEDEN

B1 Inhoudelijke beoordeling Natura 2000-gebieden

B1.1 Uitgangspunten aanvraag

Uitbreiding ten opzichte van een natuurvergunning (besluit genomen vóór 1 juli 2015)

U beschikt over een vergunning op basis van de Wet natuurbescherming²⁷ (29 juni 2015, kenmerk 2015/0191565). U wilt een wijziging van uw activiteiten ten opzichte van deze vergunde situatie. U heeft berekeningen in AERIUS Calculator (versie 2016L) gemaakt van het projecteffect. Om de benodigde ontwikkelingsruimte vast te stellen heeft u het verschil berekend tussen de vergunde situatie en de beoogde situatie.

Projecteffect toont depositie boven grenswaarde

Voor de bepaling van het projecteffect heeft u alle verschillen ten opzichte van het toestemmingsbesluit op grond van de Wnb, geldend op 1 juli 2015, en de beoogde situatie berekend. Uit deze berekening blijkt dat dit leidt tot een depositie boven de grenswaarde. Hieruit volgt dat u een wijziging van de vergunning nodig heeft.

B1.2 Effecten stikstofdepositie op gebieden opgenomen in het PAS

De aangevraagde activiteit veroorzaakt stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden met habitattypen en soorten die negatief worden beïnvloed door een overmaat aan stikstofdepositie. Door de maatregelen in het PAS is het mogelijk om voor deze activiteit een vergunning te verlenen. Bij het verlenen van deze toestemming baseren wij ons op de passende beoordeling die voor het PAS is opgesteld. De gebiedsanalyses zijn integraal onderdeel van deze beoordeling. In de passende beoordeling van het PAS wordt geconcludeerd dat kan worden uitgesloten dat de natuurlijke kenmerken van de betreffende Natura 2000-gebieden worden aangetast. Deze conclusie is gebaseerd op:

- het oordeel van de gebiedsanalyse voor elk Natura 2000-gebied opgenomen binnen het PAS. Daarin is er wetenschappelijk gezien geen twijfel, dat, met het beschikbaar stellen van ontwikkelingsruimte en depositieruimte voor economische ontwikkelingen met het PAS, de instandhoudingsdoelstellingen voor de voor stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten op termijn worden gehaald en dat behoud is geborgd;
- een beoordeling van de ontwikkeling van de stikstofdepositie, waarbij sprake is van een vermindering van de depositie ten opzichte van de situatie zonder programma;
- de vaststelling dat het programma ook voldoet aan de voorwaarden die verzekeren dat de instandhoudingsdoelstellingen van de betrokken Natura 2000-gebieden niet in gevaar komen;
- de vaststelling dat ingeval nieuwe inzichten of ontwikkelingen daartoe aanleiding geven op basis van adequate monitoring tijdig kan worden bijgesteld.

Met onze instemming met het PAS hebben wij ook ingestemd met bovenstaande conclusie van de passende beoordeling van dit programma.

²⁷ Vergunningen op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 gelden als vergunningen volgens art. 2.7, tweede lid van de Wet natuurbescherming. Dit is geregeld in de Wnb, artikel 9.4, eerste lid.

Datum
31-10-2018
Kenmerk
2018/0428990
Pagina
14
Uw brief
Uw kenmerk

Binnen het PAS vormen, naast de bronmaatregelen, de herstelmaatregelen een belangrijke pijler. Om de uitvoering van de herstelmaatregelen in de eerste PAS-periode te verzekeren hebben wij een akkoord gesloten met de provinciale partners over de uitvoering van PAS-maatregelen. Op 23 april 2014 hebben Provinciale Staten van Overijssel een besluit genomen over de totale financiering van de Ontwikkelopgave Ecologische Hoofdstructuur met daarin alle Natura 2000/PAS-maatregelen. Daarbij is de conclusie getrokken dat de totale opgave haalbaar en betaalbaar is inclusief beheer.

Met het akkoord en het besluit van Provinciale Staten van Overijssel is de uitvoering van de maatregelen geborgd. Met de uitvoering van deze herstelmaatregelen voorkomen we dat de kwaliteit van de stikstofgevoelige habitattypen verslechtert.

Gelet hierop zijn wij van mening dat de gevraagde vergunning kan worden verleend voor de beoogde activiteit en de daarbij behorende stikstofdepositie. Voor deze ontwikkeling is ontwikkelingsruimte nodig. In de bijlage AERIUS Register (zie bijlage 3) is de benodigde ontwikkelingsruimte weergegeven. De claim op ontwikkelingsruimte hebben we getoetst aan onze 'Beleidsregel Natuur Overijssel 2017, toedeling ontwikkelingsruimte PAS Overijssel 2015, segment 2'. We hebben vastgesteld dat de gevraagde ontwikkelingsruimte de maximum hoeveelheid binnen één PAS-periode niet overschrijdt. De gevraagde ontwikkelingsruimte is beschikbaar en kunnen we toedelen.

De beoogde ontwikkeling moet, in overeenstemming met onze beleidsregel, binnen twee jaar nadat dit besluit onherroepelijk is geworden, zijn gerealiseerd. Als de toegekende ontwikkelruimte niet of slechts gedeeltelijk is gebruikt kunnen wij de natuurvergunning wijzigingen of intrekken²⁸.

B1.3 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017 – agrarische activiteiten

In onze beleidsregel is opgenomen dat vergunningaanvragen voor agrarische bedrijven, met een claim op ontwikkelingsruimte, moeten voldoen aan de emissiewaarden, zoals weergegeven in het Besluit emissiearme huisvesting. Dit geldt voor projecten, waarbij sprake is van oprichting, vervanging of uitbreiding van een dierenverblijf.

De aanvraag betreft onder andere de bouw van een nieuwe stal voor jongvee. Het stalsysteem dat is aangevraagd voldoet aan emissiewaarden van het Besluit.

B1.4 Effect op gebieden die niet zijn opgenomen in het PAS

De passende beoordeling van het PAS-programma geldt alleen voor gebieden die zijn opgenomen in het programma. Niet alle Natura 2000-gebieden zijn opgenomen in het PAS. Gebieden, waar geen stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van soorten aanwezig zijn, zijn buiten het PAS gelaten. Hetzelfde geldt voor gebieden waar de achtergrondwaarde voor stikstofdepositie meer dan 70 mol N/ha/jr lager is dan de kritische depositiewaarde (verder KDW) van de aanwezige habitats of leefgebieden van soorten. Stikstofdepositie leidt in deze gebieden niet tot beperkingen voor het behoud of de ontwikkeling van één of meerdere doelstellingen. Er zijn geen herstelmaatregelen noodzakelijk in verband met stikstofbelasting.

De grenswaarde en het Besluit natuurbescherming gelden wel voor deze gebieden. Doordat deze gebieden echter geen ontwikkelingsruimte kennen, wordt de grenswaarde hiervoor nooit verlaagd. Als een activiteit een effect boven de grenswaarde heeft op één van deze gebieden geldt voor die activiteit wel de vergunningplicht.

²⁸ De grondslag hiervoor is het Besluit natuurbescherming, art. 2.7, vierde lid in samenhang met onze Beleidsregel Natuur, art. 2.2.2, tweede lid

De aangevraagde situatie heeft invloed op het Natura 2000-gebied 'Zwarte Meer'. Dit gebied is niet in het PAS opgenomen. Uit de AERIUS-berekening bij de aanvraag blijkt dat de stikstofdepositie door de activiteiten de grenswaarde voor dit Natura 2000-gebied niet overschrijft. Het effect van stikstofdepositie op dit gebied laten we daarom verder buiten beschouwing.

B1.6 Toetsing overige effecten

B1.6.1 Beschrijving van overige effecten

Uw bedrijf bevindt zich op minder dan 200 meter afstand van het Natura 2000-gebied 'De Wieden'. De ontwikkelingen op uw bedrijf betreffen een fysieke ingreep, namelijk de bouw van een nieuwe jongveestal. Hierdoor zijn, naast de effecten van stikstofdepositie, andere effecten op instandhoudingsdoelen op voorhand niet uit te sluiten. De instandhoudingsdoelen voor het betreffende gebied zijn weergegeven in bijlage 5.

B1.6.2 Toetsing van de effectenbeoordeling

Uit de omschrijving van de voorgenomen activiteiten (paragraaf A1.1) en de effectbeoordeling daarvan (zie vorige paragraaf) blijkt dat er geen effecten te verwachten zijn op doelstellingen van het betrokken gebied. De bouw van de jongveestal vindt plaats buiten de grenzen van het Natura 2000-gebied in de daglichtperiode binnen het bestaande bouwvlak van het perceel. Hiermee zijn geen negatieve effecten van de bouw van deze stal te verwachten op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied De Wieden.

B1.6.3 Tussenconclusie overige effecten

Er zijn maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen.

B1.7 Eindconclusie toetsing

De aangevraagde situatie past binnen de wettelijke en beleidsmatige regels. Er is ontwikkelingsruimte nodig. Daarbij is er geen sprake van een overschrijding van het beleidsmatige maximum voor het toekennen van ontwikkelingsruimte. Uit de berekening in AERIUS Register blijkt dat deze ook beschikbaar is.

Voor de gebieden die niet zijn opgenomen in het programma geldt dat er sprake is van een kleine toename van stikstofdepositie. De achtergronddepositie ter plaatse van het Zwarte Meer is lager dan de kritische depositiewaarde voor het betreffende habitatype. De depositie leidt voor het stikstofgevoelige habitatype met zekerheid niet tot significant negatieve effecten. De beoogde situatie leidt ook niet tot een toename van stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden buiten onze landsgrens.

Van de voorgenomen plannen zijn geen negatieve effecten te verwachten op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied De Wieden.

Op basis van deze overwegingen zijn wij van mening dat de gevraagde vergunning voor de beoogde situatie met bijbehorende stikstofdepositie kan worden verleend.

Datum
31-10-2018
Kenmerk
2018/0428990

Pagina
15

Uw brief

Uw kenmerk

C SLOTCONCLUSIE

Er zijn geen belemmeringen om de aangevraagde vergunning voor uw bedrijf aan Oeverweg 2 Giethoorn te verlenen. De claim op ontwikkelingsruimte past binnen de kaders van onze beleidsregel. De ontwikkelingsruimte is beschikbaar en kan worden toegekend. Vergunning in het kader van de Wnb kan worden verleend. Om de kwaliteit van habitats te borgen worden aan de vergunning voorschriften verbonden.

Datum

31-10-2018

Kenmerk

2018/0428990

Pagina

16

Uw brief

Uw kenmerk

BIJLAGE 3 - Bijlage bij besluit – AERIUS Register (kenmerk RUZPs1Ec9Gp)

Datum

31-10-2018

Kenmerk

2018/0428990

Pagina

17

Uw brief

Uw kenmerk

BIJLAGE 4 – AERIUS berekening projecteffect (kenmerk RqZjdpn757Z7)

Datum

31-10-2018

Kenmerk

2018/0428990

Pagina

18

Uw brief

Uw kenmerk

BIJLAGE 5 - Instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebied

Gebiedsbeschrijving De Wieden

Natura 2000-gebied 'De Wieden'

Gebiedsbeschrijving

Het gebied De Wieden is een uitgestrekt laagveenmoeras met meren en kanalen met daartussen natte graslanden, natte heiden, trilvenen, galigaanmoerassen, rietland en moerasbos. Het gebied is een restant van het laagveengebied dat zich ooit van Zwolle tot ver in Fryslân uitstreckte. Een groot deel bestaat uit uitgeveende petgaten. Alle successiestadia van open water tot en met moerasheide en veenbos zijn aanwezig. Het gebied De Wieden is beïnvloed door het oude rivierstelsel van de Overijsselse Vecht. Er komen ondiepe kleiafzettingen voor. Door vervening, met bredere petgaten, zijn de grote meren ontstaan. Het Giethoornse- en Duiningermeer zijn natuurlijke meren.

Doelstellingen

In onderstaande tabellen zijn de doelstellingen voor de habitattypen, soorten en vogels weergegeven. Zij hebben gezamenlijk de begrenzing van dit Natura 2000-gebied bepaald. De doelstellingen zijn gericht op de leefgebieden van plantengemeenschappen (habitattypen) en soorten. Op basis van de regels vanuit Europa, vertaald in de Nederlandse wetgeving, mag er geen verslechtering optreden van leefgebieden van soorten en/of plantengemeenschappen. Dat wordt beoordeeld ten opzichte van de datum waarop dit gebied onder de bescherming werd gebracht van de Europese Vogelrichtlijn (24 maart 2000) danwel de Europese Habitatrichtlijn (7 december 2004). Voor zover er sprake is van een behoudsdoelstelling moet dit gezien worden als een minimumeis.

Doelstellingen voor habitattypen

		Landelijke staat van instandhouding	Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit
H3140	kranswierwateren	--	>	>
H3150	meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	-	>	>
H4010B	vochtige heiden (laagveengebied)	-	>	>
H6410	blauwgraslanden	--	>	>
H6430A	ruigten en zomen (moerasspirea)	+	=	=
H7140A	overgangs- en trilvenen (trilvenen)	--	>	=
H7140B	overgangs- en trilvenen (veenmosrietland)	-	=	=
H7210	*galigaanmoerassen	-	>	>
H91D0	* hoogveenbossen	-	=	>

Toelichting symbolen:

- SVI -- zeer ongunstig; - matig gunstig, + gunstig)
 = Behoudsdoelstelling
 > Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
 * prioritaire soort of habitatype

Doelstellingen voor habitatsoorten

		Landelijke staat van instandhouding	Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit	Doelstelling populatie
H1016	zeggekorfslak	--	=	=	=
H1042	gevlekte witsnuitlibel	--	>	>	>
H1060	grote vuurvliinder	--	>	>	>
H1082	gestreepte waterroofkever	--	>	>	>
H1134	bittervoorn	-	=	=	=
H1145	grote modderkruiper	-	=	=	=
H1149	kleine modderkruiper	+	=	=	=
H1163	rivierdonderpad	-	=	=	=
H1318	meervleermuis	-	=	=	=
H1393	geel schorpioenmos	--	>	>	>
H1903	groenknolorchis	--	>	>	>
H4056	platte schijfhoren	-	=	=	=

Datum

31-10-2018

Kenmerk

2018/0428990

Pagina

20

Uw brief

Toelichting symbolen:

SVI -- zeer ongunstig; - matig gunstig, + gunstig

Uw kenmerk

= Behoudsdoelstelling

> Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling

Doelstellingen voor broedvogels

		Landelijke staat van instandhouding	Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit	Draagkracht voor aantal broedparen ²⁹
A017	aalscholver	+	=	=	1000
A021	roerdomp	--	=	=	30
A029	purperreiger	--	=	=	65
A081	bruine kiekendief	+	=	=	19
A119	porseleinhoen	--	=	=	19
A122	kwartelkoning	-	>	>	13
A153	watersnip	--	=	=	150
A197	zwarte stern	--	>	>	200
A229	ijsvogel		=	=	10
A275	paapje	--	>	>	6
A292	snor	--	=	=	300
A295	rietzanger	-	=	=	2000
A298	grote karekiet	--	>	>	20

Datum

31-10-2018

Kenmerk

2018/0428990

Pagina

21

Uw brief

Toelichting symbolen:

SVI -- zeer ongunstig; - matig gunstig, + gunstig

= Behoudsdoelstelling

> Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling

Uw kenmerk

²⁹ Het betreft een 'ten minste' doelstelling en is het minimum dat aanwezig moet zijn

Doelstellingen voor niet-broedvogels

		Landelijke staat van instandhouding	Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit	Draagkracht voor aantal vogels ³⁰	Functie gebied
A005	fuut	-	=	=	110	f
A017	aalscholver	+	=	=	behoud	s
A037	kleine zwaan	-	=	=	8	f/s
A041	kolgans	+	=	=	3800	f/s
A043	grauwe gans	+	=	=	1100	f/s
A050	smient	+	=	=	500	f/s
A051	krakeend	+	=	=	150	f
A059	tafeleend	--	=	=	210	f
A061	kuifeend	-	=	=	430	f
A068	nonnetje	-	=	=	30	f
A070	grote zaagbek	--	=	=	20	f
A094	visarend	+	=	=	2	f

Toelichting symbolen:

SVI -- zeer ongunstig; - matig gunstig, + gunstig)

= Behoudsdoelstelling

> Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling

s betreft slaapplaatsfunctie

f betreft foerageerfunctie

³⁰ Aantallen betreffen een seizoensgemiddelde m.u.v. Visarend. Voor deze soort betreft het een seizoensmaximum. Het seizoensgemiddelde is het gemiddelde aantal in een gebied aanwezige vogels over het gehele seizoen, berekend aan de hand van maandelijks uitgevoerde tellingen over een reeks seizoenen (1999/2000-2003/2004).